

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: Si

ASIA: f

Shanghaiissa olevan pääkonsulin virasta raportti n:o 1.

Konsuli Nikkanen

8/11. 1934.

Kiina

Shanghai - SSA OLEVA PÄÄKONSULINVIRASTO.

KIRJELMÄ n:o 519.

1 / 1935 Sal. D. 27.		
12/12.27	2	
53	A2	f.

Shanghaiissa 8 P: NÄ marras KUUTA 1934.

VIITTAUS: ..... N

P: NÄ ..... KUUTA 19 P: TTY ..... n:o

VIITTAUS: ..... D. U. M. / 19

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Pääkonsulinviraston raportti n:o 1.

Pääkonsulinvirasto kunnioittaen oheisena Ulko-
asiainministeriölle lähettää raporttinsa

Kiinan sisäinen eheytyminen.

Vaikka pääkonsulinviraston tiedoitustehtävänä on
ensisijassa taloudellisten ja kaupallisten olojen selos-
taminen maamme vientitarpeita ja etuja silmälläpitäen,
se katsoo välttämättömäksi myöskin poliittisen kehityk-
sen seuraamisen, koska kaupalliset mahdollisuutemme tääl-
lä nyt ja varsinkin vastaisuudessa suuresti riippuvat
poliittisesta tilanteesta.

Konsuli: *V. Niskanen.*

Suomen Pääkonsulinvirasto

Shanghaissa.

1 / 335 Sal. S. 37.

13/12.37

9

53

A 2

g.

Kiinan sisäinen eheytyminen.

Kokonaiskuvan saanti sellaisen kolossin sisäisistä oloista kuin Kiinan on ylen vaikeaa jo sellaisellekin henkilölle, joka on kauan maassa asunut ja koettanut järjestelmällisesti oloihin tutustua. Hyvästä todistuksena tästä ovat ne ristiriitaiset käsitykset, joita olen näinä viikkoina kuullut täällä vuosia toimineilta virkaveljiltä. Kunkin asianomaisen toiveet, miten olojen olisi kehityttävä vastatakseen parhaiten kotimaan taloudellisia ja poliittisia intressejä, värittyvät silmännähtävästi käsityksiä. Yleinen kuva myös ulkomaalaisten keskuudessa on sittenkin se, että hidasta konsolidoitumista ei voi kieltää.

Käydessäni tulotervehdyksellä Suur-Shanghain ylipormestarin, kenraali Wu Teh-chenin luona, osoittautui tämä erittäin ystävällinen herra, joka on nykyisen Kiinan huomattavimpia miehiä, tilanteeseen nähden jokseenkin optimistiseksi. Hän oletti taistelun kommunisteja vastaan joutuvan asiallisesti katsoen päätökseensä jo tämän vuoden kuluessa. Kenraali vakuutti Nankingin hallituksen arvovallan olevan koko maassa vakiintumassa ja hankausien Kantonin kanssa soveliaasti tasoitettavissa. Molempuolin odotetaan suotuisaa ajankohtaa, joka ei enää voi olla kaukana.

Kun kenraali tuntui olevan puheliaalla tuulella ja ensisanoikseen vakuutti Kiinan hallintomiesten suurella mielihyvällä muistavan Suomea, jonka kanssa 1934 solmittiin ystävyyssopimus, esitin hänelle koko joukon kysymyksiä. Udellessani hänen käsitystään syistä kehityksen hitaaseen kulkuun, kenraali puolestaan kysyi, että kai tarkoitan kehityksellä etupäässä sitä, että keskushallitus pääsisi mahdollisimman suvereenisti määräämään koko maan asioista, ja kysyi edelleen, missä muualla maailmassa on hallitus, joka suvereenisti määräisi liki 500 miljoonan ihmisen hallinnosta. Jo keisarivallan aikana oli, jatkoi kenraali, paikallisia valtakeskuksia, joilla oli alueellaan suunnilleen sama mahti kuin nykyisillä pahassa maineessa olevilla kiinalaisilla kenraaleilla. Teillä Euroopassa on kymmenittäin riitaisia valtioita, joiden johtomiesten on ponnistettava kaikkensa, jottei ilmisota puhkeaisi, ja kuitenkin ei Europan asukasluku ole suurempi kuin Suur-Kiinan. Teillä on vaikeutena monilukuiset kansallisuudet ja kielet. Meillä on oikeastaan vain yksi kansallisuus. Kaikki Kiinan rajojen sisällä asuvat kansat tuntevat olevansa samoja mongooleja. Niillä on yhteinen historiansa ja paljon yhteisiä traditioita. Mutta kielellisesti eivät eri maakuntien asukkaat useinkaan voi tehdä itseään toisilleen ymmärrettäviksi. Olemme pakotettuja turvautumaan englanninkieleen. Meillä on yhteinen kirjaimisto, jota kaikki kiinalaiset voivat omalla tavallaan lukea. Mutta se kirjaimisto on niin vai-

kea yhteisen kansan opittavaksi, ettei kirjastovistys pääse nopeasti leviämään. Te europalaiset oletatte, ettei kiinalaisella ole isänmaanrakkautta ja että vain yksityiset ja perhe-edut määräävät tekomme. Teidän pitäisi muistaa, millä sitkeydellä kiinalaiset ovat taistelleet europalaisia valtaushankkeita vastaan. Se oli kiinalaista isänmaanrakkautta. Valitettavasti tämä tunne ei pääse nopeasti kehittymään jo mainittujen kielellistenkin vaikeuksien vuoksi. Sitä kehitystä hidastuttaa lisäksi tarpeellisen kosketuksen puute kaukaisten maakuntien väestön ja keskuksen välillä. Kulkuneuvot ovat huonot, puhelin kehittymätön, postilaitos hidas. Mutta vilkkaamman vuorovaikutuksen aikaansaaminen juuri tällaiset epäkohdat poistamalla on Kiinan keskushallituksen työohjelman tärkeimpiä puolia.

Kun kenraali oli viitannut europalaisten valtauspyrkimyksiin, johdatin puheen vielä europalaisten konsessiooneihin ja muihin erioikeuksiin. Hyvin hillitysti hän myönsi käsityksensä olevan, että nämäkin suhteet tulevat aikaa myöten suuresti muuttumaan. Useat maat katsovat etujensa mukaiseksi järjestää suhteensa Kiinaan samaan tapaan kuin Suomi on järjestänyt. Viittasin vielä jännitykseen Kiinan ja Japanin välillä. Kenraali myönsi molemmille puolille kiusallisen tilanteen kaipaavan pikaista selvitystä, sillä sitä vaativat Aasian edut, eikä se voi kauankaan viipyä. Perusvaikeutena on pidettävä sitä, että japanilaiset ovat kehittymässä imperialistiseen ja valtaushenkeen, jotavastoin kiinalaiset ovat perinpohjin rauhallista väkeä. Selitys hämmästytti minua aikalailla, jonka kenraalikin näytti huomaa-

van. Niin, kyllä meilläkin taistellaan, mutta taistellaan kotimaassa. Ne taistelut ovat vain uuden Kiinan synnytystuskia. Ja varmaankin ensi talvi tulee olemaan rauhaton, sillä monessa maakunnassa on huono sato.

Kiitin kenraalia selityksistä ja tiedustelin, ke-
nen puoleen minun olisi likinnä käännettävä, jotta saisin tutustua aina kiinalaisiin käsityskantoihin juoksevilla ta-
loudellisissa ja poliittisissa kysymyksissä. Kenraali antoi sihteerinsä viipymättä soittaa Nagkingin hallituksen täkä-
läiselle poliittiselle asiamiehelle. Mr. Yui Mingille, sekä kauppapoliittisten asiain hoitajalle. Mr. T. Y. Changille, ja kehoitti poistuessani tarpeen tullen pistäytymään vaika-
kapa hänenkin luonaan. Näitä molempia herroja, jotka eivät olleet yhtä puheliaita kuin kenraali, olen toistaiseksi tavannut vain hetkisen heidän kiireellisiltä näyttävään virastotöittensä keskellä.

Konsulikunnassa ovat käsitykset Kiinan eheytyksen temposta erilaiset, niinkuin jo olen edellä maininnut. Englannin pääkonsuli, Sir John Brenan, jolle kerroin muutamasta edellä selostetun keskustelun yksityiskohdasta, arveli kehityksen vievän siihen, että ristiriidat Kiinan ja Japanin välillä kohdakkoin sovitaan. Japanilaiset valtaavat täällä vähitellen sen aseman, mikä europalaisilla nyt vielä on. Silloin ei europalaisten kannata ajatella sijoituksia Kiinaan, sillä oikeusturvallisuus tulee huonon virkamiehistön suoksi kauan olevan heikko, vaan on pikemminkin harkittava, miten parhaiten likvidoitaisiin entiset ja ra-

kennettäisiin suhteet uudelle pohjalle. Japanilaista virkamiehistöä ei uusi Kiina tule käyttämään. Englannin hallitus on jo ottanut nämä mahdollisuudet huomionsa ja kaiken varalta kehittämään parhaillaan Hongkongia poliittiseksi ja taloudelliseksi keskusasemaksi Kiinassa. Kun Hongkongin on asemansa vuoksi tavallaan uhattu, kehitetään rinnan Singaporea, jolla muutenkin on strategisesti ja laivaliikenteen kannalta brittiläiseksi valtakeskukseksi luontaiset edellytykset.

Hollantilainen virkaveli, keskustellessani hänen kanssaan samoista kysymyksistä, väitti erittäin päättävästi huonon virkamiehistön olevan Kiinan suurimman onnettomuuden ja kehityksen hidastuttajan. Hän mainitsi, että Etelä-Kiinassa, kommunistien valta-alueella, olisivat asiat jo aikaisemmin selvinneet keskushallituksen mielen mukaisesti, jollei väestöllä olisi kovin huonot kokemuksen sen virkamiehistöstä. Kommunistit ovat siellä pääasiallisesti nuoria akateemikkoja, suuria idealisteja, jotka yleensä ovat pitäneet väestölle antamansa lupaukset paremmin kuin kuomingtanin miehet. Sitäpaitsi he eivät kaikki ole kommunisteja, vaan melkoiselta osaltaan keskushallituksen menetelmiin tyytymättömiä olojen parantajoina.

Sanomalehdissä on varmaankin ollut tärkeimmät tiedot sotaliikkeiden kehityksestä kommunisteja vastaan. Täsmällisten tietojen saaminen niistä on mahdotonta. Eri suunnilta tulevat uutiset ovat melkoisesti erisisältöisiä. Niiden selostaminen aikakin tässä yhteydessä voinee jäädä. Mainit-

tava on vielä, että Chiang Kai-shekin matkat maakunnalisiin valtakeskuksiin, hänen ystävällinen vastaanottonsa kaikkialla, ovat hyvänä merkinä parhaillaan tapahtuvasta keskushallituksen arvovalan vakiintumisesta koko maassa.

Shanghaissa marraskuun 8 päivänä 1934.

Konsuli: *V. Niskanen.*

KELLY & WALSH
LIMITED

Kuini raport

Jul	MINUTER		
No	75/2363	RO	34
	27/12-34		
	53	R ^o 2	f

Shanghai SSA OLEVA PÄÄKONSULINVIRASTO.

KIRJELMÄ n:o 565.

Shanghai SSA 20 P:NÄ marraskuuta 19 34.

VIITTAUS: ..... N

P:NÄ ..... KUUTA 19 P:TTY ..... n:o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Pääkonsulinviraston raportti n:o 2.

Pääkonsulinvirasto kunnioittaen oheisena Ulko-
 asiainministeriölle lähettää raporttinsa n:o 2:
Kuomingtangin kongressin lykkääminen.

Konsuli: *V. Niidanson*.

Kuomingtangin kongressinlykkääminen.

Nangkingin ja Kantonin välisissä valtahan-
kauksissa tapahtui viime kuussa tavallaan pieni käänne.
Tshiang Kai-shekin edustajan, lomallaan olevan Haagin kan-
sainvälisen tuomioistuimen jäsenen ja ent. oikeusministe-
rin, Wang Chung-huin onnistui Kantoniin tekemällään mat-
kalla saada ainakin kantonilaisia joukkoja komentava ken-
raali Tsheng Tshi-tang entistä myötämielisemmäksi Tshiang
Kai-shekin yleiselle suunnalle, mihin tämä on aikaisemmin-
kin omalta kohdaltaan suopeasti suhtautunut. Kantonilaiset
joukot ovat viime viikkoina taistelleet suurella teholla
kommunistivoimia vastaan.

Tällä oleva Nangkingin hallituksen poliittinen
edustaja, Mr. Yui Ming, selitti minulle äsken häntä ta-
vatessani, ettei Wang Chung-huin aikaansaama sovinto ole
kuin välirauha, jonka reaalin perusta on siinä, että
yhteinen taistelu kommunistisia joukkoja vastaan ja ni-
den musertaminen on sekä nangkingilaisten että kantonilais-
ten etujen mukaista. Kanton tosin ei ollut varsinaisesti
uhattu, mutta kommunistien valta-alueen likeisyys ja hei-
jän asemansa vakiintuminen merkitsisivät kantonilaisille
vakinaista uhkaa m.m. kommunististen agitatiokeskusten lä-
heisyyden vuoksi. Selvänä todistuksena sovinnon väliaikai-
sesta luonteesta on se seikka, ettei Kanton ollut suos-
tuvainen vastaanottamaan nangkingilaisten vaikutuksen alais-
ta kuomingtangin kongressia, jonka piti alkaa t.k. 12
päivänä.

Kuomingtangin kongressin olisi pitänyt olla jo
viime vuotena, mutta lykättiin erimielisyyksien vuoksi täk-
si vuodeksi. Kiinan hallitusmuodon mukaan on kuomingtangin
kongressilla, niinkuin tunnettua, erittäin keskeinen ja mää-

räivä asema maan hallinnossa ja lainsäädännössä. Tällä kertaa sen olisi pitänyt käsitellä lakiasäätävän juanin valmistama perustuslakiehdotus, jonka jälkeen kansalliskokous olisi kutsuttu sitä lopullisesti hyväksymään.

Kertojani mainitsi, ettei kummaltakaan puolelta osoitettu erittäin suurta halua avata juuri tällä hetkellä puoluekokouksen enemmän tai vähemmän kontrolloimattomat puhe-
tulvat huuhtelemaan arkaluontoista pyykkiä, Nankingin ja Kantonin välisiä hankauksia, joiden selvittely on vielä aivan keskeneräisellä asteella. Toimeenpanevan keskuskomitean, joka päätti lykkyksestä v.k. 25 päivänä, pitäisi kokoontua joulukuun 10 päivänä käsittelemään uudelleen kongressin pitämismahdollisuuksia. Siihen mennessä yritetään saada tilannetta selvitettyksi niin paljon kuin suinkin mahdollista. Täkäläinen Italian pääkonsuli kertoi kuitenkin tietävänsä, ettei Wang Chung-hui matkusta uudelleen Kantoniin, niinkuin alkujaan oli tarkoitus. Neuvoteltuaan ensimmäiseltä matkalta palattua Tshiang Kai-shekin ja pekingiläisten kanssa, hän ilmoittaa kohdakkoin palaavansa takaisin Haagiin. Tämän pitäisi merkitä uusien vaikeuksien ilmenemistä ja Wang Chung-huin epäonnistumista juuri päätöksymyksissä.

Puoluekokouksen erikoisen tärkeyden vuoksi olisivat nankingilaiset tahtoneet saada myöskin kantonilaiset Hu Han-ming etunensä ottamaan kongressiin myönteisessä mielessä osaa. Hu Han-ming, joka johtaa Kantonissa kaakkoisten alueiden poliittista neuvostoa, on aikaisemmin monasti rajulla tavalla arvostellut keskushallituksen toimenpiteitä pakottaen joskus Kwangtungin ja Kiangsien komentavat kenraalitkin allekirjoittamaan julistuksiaan. Tämä ei ole kuitenkaan estänyt kenraaleja ylläpitämästä suhteita Tshiang Kai-shekiin. Kerrotaanpa kaakkoisten joukkojen ylipäällikön Tsheng Tshi-tangin olevan mitä parhaissa henkilökohtaisissa väleissä "generalisimuksen" kanssa. Keskushallituksenkin hän on saanut suostumaan suorittamaan kuukausittain noin 300.000 dollarin atustusta joukkojensa muonitukseen.

Puoluekokouksen lykkäämistä pyysivät alkuaan rintamalla olevat kenraalit, jotka "eivät tahtoneet taistelujen nykyisessä vaiheessa poistua joukoistaan". Lykkäyspyynnön välitti toimeenpanevalle keskuskomitealle Tshiang Kai-shek itsekin siihen yhtyen. Kenraalien intressien mukaista on saada tällä hetkellä aikaan poliittinen välirauha. Ilmeisesti lykkäyspyyntö ei kokonaan johtunut rintaman tarpeiden vaarintosta, vaan myöskin kantonilaisten hallintomiesten painostuksesta. Kenraalien suhteet keskushallitukseen, eikä ainoastaan Tshiang Kai-shakiin, ovat hyvän joukon paremmat kuin paikallisten hallintomiesten, niinkuin jo mainittiin. Vaikka varsinainen mahdi on tällä hetkellä kenraalien käsissä, ovat he hallintomiehistä riippuvaisia. Nämä eivät ainoastaan ohjaile yleisen mielipiteen muodostumista vaan myöskin suhteita taloudellisiin piireihin. Kantonissa tuntuu hallintomiesten vaikutus olevan tavallista suurempi. Kiinalaisten käsissä oleva tšekäläinen "China Press" myönsi kongressin lykkäämisen johtuvan tarpeesta odottaa poliittisen jännityksen laukeamista.

Olen kuullut mainittavan, että Nankingin ja Kantonin väliset hankaukset johtuisivat eroavista käsityskannoista, miten Japaniin on suhtauduttava, toisten vaatiessa jyrkempää ja toisten sovinnollisempaa politiikkaa. Tiedustelin Mr. Yui Mingiltä, missä määrin tämä pitää paikkansa. Hän ei näyttänyt halukkaalta pitempiin selityksiin. Sanoihan vaan erimielisyyksiä aikoinaan olleen. Mutta ~~kakatti~~ hän vakuutti, että hankausten varsinaiset syyt ovat taloudellista laatua ja kertoi joukon surullisen hupaisia juttuja niistä. Eri ta-
hoilta saadut tiedot näyttävät tätä väitettä tukevan.

Nankingin keskushallitus vaatii itselleen etuoikeuksia verotus- ja tullitaloudessa, mitkä sille väliaikaisen hallitusmuodon mukaan kuuluvatkin. Näiden vaatimusten noudattaminen vähentää suuresti Kantonin hallituksen tuloja, jotka eivät muutenkaan tahdo riittää juokseviin ja sotamenoihin. Kuvaava hankauskohta on m.m. tupakkavero. Kuomin-agentuuri ilmoitti v.k. 28 päivänä Kwangtungin maakunnassa aletun viikkoe aikaisemmin kantaa 20-prosenttista veroa tupakkatuotteista. Tä-

mä vero on täydelleen lainvastainen. Shanghain kauppakamari protestoi keskushallitukselle ja Kwangtungin maakuntahallitukselle lähettämässään sähkösanomissa veroa vastaan, toden sen entisten likinien luontoiseksi ja laittomaksi. Periaatteelliselta kantavuudelta on tärkeämpi kysymys Etelä-Kiinan yleisestä tullinkannosta, mikä ^{onkin} hankausten kipein kohta. Keskushallitus on paljon kärsinyt Kwangtungissa kukoistavasta salakuletuksesta, joka maakuntahallituksen tulisi ehkäistä. Mutta tavattiinpa eskettäin eräs maakuntahallituksen omistama jokialus täydessä salakuletuksella. Miehistö turvautui aseisiin vartioalusta vastaan. Keskushallitus haluaisi perustaa Hongkongiin tulliaseman. Tätä suunnitelmaa vastaan taistelee Kanton kaikin voimin. Hongkongin tulliasemalla olisi huomattava poliittinen merkitys, sillä se olisi Kantonin läheisyydestä huolimatta sen valtateinoille ulottumattomalla alueella.

Kysyin Mr. Yui Mingiltä, miten keskushallitus sitten oikein aikoo näistä vaikeuksista selvitä, sillä syythän ovat niin syvällä, ettei niitä oikeastaan millään neuvotteiluilla voida molempia puolia tyydyttävästi selvittää. Kun yhteisessä kukkarossa on vain kolikko ja molemmat tarvitsevat kaksi, niin riitaiseksi siinä saattaa jakajain mieli käydä. Hän kehoitti minua tutustumaan keskushallituksen talousohjelmaan, missä maan varallisuustason kohottamista kaikin keinoin tavoitellaan. Sitä myöten kuin taso kohoaa, häviävät myöskin vaikeudet, jotka nyt ilmenevät m.m. keskushallituksen ja kantonilaisten välisinä hankauksina.

Kiinalainen kertojani piti kuitenkin varmana, että keskushallituksen ja "generalissimuksen" arvovalta on kantonilaistenkin piirissä selvässä nousussa. Kenraalin matka pohjoisiin maakuntiin on paljon lujittanut suhteita ja sen suuressa onnistuminen on hyvänä merkinä keskushallituksen ja näiden maakuntain oikeasta solidariteetista.

Shanghaissa marraskuun 20 päivänä 1934.

Konsuli: *V. Niskanen.*

Kirje

Shanghai SSA OLEVA PÄÄKONSULIN VIRASTO.

KIRJELMÄ n:o 691.

Shanghai SSA 20 P:NÄ joulukuuta 1934.

VIITTAUS: ..... N

P:NÄ ..... KUUTA 19 P:TTY ..... n:o .....

VIITTAUS: ..... D. U. M. ..... / ..... 19 .....

KOASIAIN...

15/2323/107-35
28/1-35

53 A2 f
(Galg. 100. Kiina)

Ulkoasiainministeriö

ASIA: Pääkonsulinviraston raportteja.

Pääkonsulinvirasto kunnioittaen oheisena Ulko-
asiainministeriölle lähettää raporttinsa

Kuomintangin johtajärjestöjen kongressit.

Konsuli: *V. Niskanen.*

os-
li
o-
en-
en-
-
i-
jai
-
io-
n
a-

men Pääkonsulinvirasto

Shanghaiissa.

ASIAINMINI		
15 / 2323 No 25		
28/1-35	150	
OSASTO	ASIA	
53	A. v.	f

Kuomintangin johtojärjestöjen kongressit.

Raportissa viime kuun 20 päivältä kosketellessani kuomintangin V kongressin lykkäämisen syitä jo mainitsin, että kansallispuolueen johto-orgaanien pitäisi kokoontua t.k. 10 päivänä Nankingiin käsittelemään m.m. kongressin kokoontumisen mahdollisuuksia myöhempanä ajankohtana. Nankingin neuvottelut, jotka kestivät kuusi päivää, muodostuivat ensiluokkaiseksi poliittiseksi tapahtumaksi Kiinassa. Niihin oli saapunut toimeenpanevan keskuskomitean, tarkastavan keskuskomitean, poliittisen keskusneuvoston ja kaikkien viiden juanin jäsenet kai jokseenkin joka mies asuinpaikan etäisyyteen katsomatta. Opposition johto, Kaakkois-Kiinan toimeenpaneva keskuskomitea, oli lähettänyt kuusi jäsentään. Kun suuri osa kommunisteja vastaan taistelevia joukkoja komentavista kenraaleista sekä maakuntahallitusten päälliköistä ja kenraaleista oli myöskin saapuvilla joko kuomintangin keskusorganien jäsenenä tai raportoidakseen ja neuvotellakseen maakuntainsa oloista keskushallituksen kanssa, ei Nankingista puuttunut oikeastaan suuren Kiinan korkeimmista hallinto- ja sotilashenkilöistä ja merkkimiehistä muita kuin opposition varsinainen johtaja Hu Han-min.

Kongressien yhteiset alkajaisjuhlallisuudet, joihin lehtien kertoman mukaan on toistatuhatta Kiinan johtomiestä ottanut osaa, oli järjestetty mahdollisimman komeiksi. Käyntiä Sun Yat-senin hautakapellissa ei unohdettu. Puheita pidettiin runsaasti ja uskollisuutta suuren oppi-isän perinnölle vakuutettiin voimakkaalla ja mieliin tehoavalla tavalla. Kaakkois-Kiinan oppositiomiesten, jotka ovat vuosikausia syytelleet keskushallituksen johtajia uskottomuudesta Sun Yat-senin opeille, kerrotaan liikutetuin mielin seuranneen avajaismenoja. Täten syntyneessä sovinnollisuuden ja aatteellisen yhteisinnostuksen mielialassa kongressit sitten jatkuivatkin. Kokousohjelman erikoiskysymyksiä pohtimaan ja valmistelemaan asetetuissa työkomissiooneissa menivät keskushallituksen päätösehdotukset jokseenkin muuttumattomina lävitse. Yleiskokouksissa ne yksimielisesti ja suuren innostuksen vallitessa hyväksyttiin. - Kong-

ressien varsinaista ävausta johti Kiinan tasavallan presidenttinä toimiva toimeenpanevan keskuskomitean presidentti Wang Tshing-wei ja kongressien yleispresidenttinä toimi marsalkka Tshiang Kai-shek.

Niiden neuvottelujen pohjalla, joita Mr. Wang Tshung-hui suoritti ensimmäisellä käynnillään Hongkongissa ja Kantonissa, julkaisivat marsalkka Tshiang Kai-shek ja toimeenpanevan keskuskomitean presidentti Wang Tshig-wei v.k. 27 päivänä Nankingin hallituksen ohjelman erimielisyyksien ja hankauksien aiheena olleiden tärkeimpien kysymysten periaatteelliseksi ratkaisemiseksi. Korostettuaan aluksi yksimielisyyden ja rauhan oleellista merkitystä Kiinan kansalliselle ja valtiolliselle vakiintumiselle, he esittivät seuraavat viisi teesiä kongressien käsiteltäviksi:

1) Keskushallitus määrittelee maan hallinnon yleiset linjat jättäen maakunta- ja kaupunkihallitusten tehtäväksi päättämisen yksityisseikoista sekä soveltamistavoista ja keinoista.

2) Keskushallitus nimittää virkamiehet kuultuaan paikallishallituksia, joiden on suosituksissaan selvitettävä ehdokkaiden todellisia kykyjä ja muita ominaisuuksia. Virkamiehet nimitetään kolmeksi vuodeksi eikä heitä saa erottaa ilman päteviä syitä. Ne, jotka ovat osottautuneet kykeviksi tehtäviinsä, ovat nimitettävät uudelleen toimiinsa seuraavaksi virkakaudeksi.

3) Paikallishallitusten on esitettävä keskushallitukselle toimintasuunnitelmansa ja talousarvionsa kutakin talousvuotta varten. Kun keskushallitus on ne vahvistanut, paikallishallitukset hoitavat niiden toimeenpanon oman harkintansa mukaan.

4) Keskushallituksen ja paikallishallitusten tulot ja menot ovat tarkalleen määriteltävät ja toisistaan erotettavat. Kaikki hallinnolliset, tulli- ja muut tulot ovat suoritettavat valtiokassaan, joista keskushallitus voi suorittaa avustusta paikallishallituksille, milloin niiden tulot eivät riitä menoihin.

5) Kansallisarmeijan ja paikallisjoukkojen välillä on tehtävä tarkka ero. Kansallisen puolustuksen tarpeita silmälläpitäen on kansallisarmeijan oltava keskushallituksen komennon alainen, samalla kun paikallisjoukot, niinkuin poliisi, rauhan ylläpitämiseen tarvittavat joukot (corps de maintien de la paix) ja miliisi, joiden lukumäärästä päättää keskushallitus, ovat paikallisten hallintoviranomaisten käsket-

tävissä. Sotaväen varustamista ja aseistamista varten suoritettavat ostot ulkomailta tapahtuvat keskushallituksen toimesta käytettävän materiaalin standardisointia silmälläpitäen.

Kohta sen jälkeen, kun keskushallitus oli saattanut julkisuuteen edelläolevat teesinsä, lähetettiin etelään Sun Fo, lakiasäättävän Juanin esimies ja Sun Yat-senin poika, sekä aikaisempi neuvottelija, Haagin kansainvälisen tuomioistuimen jäsen, tohtori Wang Tshung-hui. Eräillä tahoilla esitetyt olettamukset, että Mr. Wang olisi ensimmäisellä matkallaan onnistunut huonosti ja ettei neuvotteluja enää jatkettaisi, osottautuivat siis paikkansapitämättömiksi. Neuvotteluja käytiin Hongkongissa ja Kantonissa Kaakkois-Kiinan toimeenpanevan keskuskomitean jäsenten, Kwantungin, Kwangsin ja Fukienin komentavien kenraalien sekä ennen kaikkea Hu Han-minin kanssa. Niiden kulusta ei annettu julkisuuteen mitään varmoja tietoja, vakuuteltiin vain, että neuvottelut sujuvat hyvin.

Yllätyksenä tuli t.k. 4 päivänä julkisuuteen Hu Han-minin haastattelu Hongkongissa ilmestyvässä "La Renaissances", missä keskushallituksen politiikkaa arvosteltiin hyvin ankarin sanoin. Haastattava keskitti yhteistyön pohjaksi asetettavat vaatimuksensa, jotka keskushallituksen tulisi hyväksyä, seuraaviin ponsiin:

1) Keskushallituksen ja maakuntahallitusten valtapiirit on määriteltävä tri Sun Yat-senin periaatteiden mukaan. Kansallisarmeijaa on keskushallituksen johdettava ja komennettava myöskin todellisuudessa eikä vain paperilla. Nykyinen asiointi, on jyrkästi lopetettava. Keskushallituksen ja paikallishallitusten valtapiirit on tarkalleen määriteltävä ja sovituista linjoista ehdottomasti pidettävä kiinni. Myöskin eri Juanien ja vakinaisten komiteain tehtävät on täsmällisesti definoitava. Jollei näin tapahdu, on aina vaara, että kehitytään diktaatturia kohti.

2) Kansallisten ja maakuntajoukkojen käyttämisessä kansalliseen puolustukseen ja kommunistien kukistamiseksi on seurattava Nankingissa ja Kantonissa vuoden 1931 lopulla tehtyjä rauhankonferenssien päätöksiä. On sulaa tuhlausta käyttää vuosittain satojamiljoonia dollareita sotavoimien ylläpitämiseen, kun ne kuitenkin eivät suurelta osaltaan kelpaa mihinkään. Osoittaakseen hyvää tahtoaan on keskushallituksen lähetettävä osa kansallisarmeijasta Szetshwaniin ja Kweitshouhun

taistelemaan kommunisteja vastaan ja toiset sijoitettava pohjois-Kiinaan käytettäväksi maan puolustukseen siellä. Keskushallituksen on siirrettävä joukkonsa pois Fukienista ja Kiangsista, missä niitä ei enää tarvita.

3) Terroristien salaiset yhdistykset on viipymättä säälittömällä tavalla hajoitettava. Samoin on meneteltävä fascistisen "sinipaitain" järjestön kanssa, jonka eräät sotilaspiirit aikoinaan Mussoliinia ja Hitleriä matkien perustivat.

Kun tarkastelee näitä opposition johtajan alkujaan hyvin rajussa muodossa esittämiä ponsia ja vertaa niitä keskushallituksen johtajien teeseihin, niin ei niissä voi oikeastaan huomata varsinaista periaatteellista eroavaisuutta. Hu Han-minia tuntuu ponsistaan päättäneen vaivaavan pelko, että kehitys voisi kulkea diktatuuria kohti. Marsalkka Tshiang Kai-shek on parissa haastattelussaan äskeisten viikkojen kuluessa erittäin voimakkaalla tavalla korostanut käsitteensä, ettei diktatuuri lainkaan sovellu Kiinalle sen tavattomien maa-alojen vuoksi ja että asioita on johdettava soveliaasti jakaen hallintovalta keskushallituksen ja paikallishallitusten kesken. Keskushallitusta voitaneen moittia yhdestä ja toisesta toimenpiteestä, joka ei ole vienyt parhaaseen tulokseen. Mutta toimintamahdollisuudet ja onnistumisen edellytykset on otettava huomioon. Keskushallituksen pyrkimysperät ovat varmaankin olleet suunnilleen samat, mihin Hu Han-min kritiikillään tähtää. Ettei hänen arvostelunsa ollut tarkoitettu vallan sovittamattomaksi keskushallituksen toimien ja tarkoitusten pannaanjulistukseksi, todistaa se seikka, että kuusi hänen likintä työtoveriaan Kaakkois-Kiinan toimeenpaneavasta keskuskomiteasta matkusti kolme päivää haastattelun jälkeen Mr. Sun Fon kanssa Nankingiin ja otti osaa kongressiin ja sen päätöksiin.

Kongressien käsiteltävinä oli varsin lukuisasti valtiollisen ja yhteiskunnallisen elämän kannalta tärkeitä kysymyksiä. Kansalle annettussa julkisessa vetoumuksessa kutsutaan kaikkia hyviä voimia sovinnolliseen yhteistyöhön Kiinan kansalliseksi yhtenäistämiseksi ja sisäisen rauhan saavuttamiseksi. Julistuksessa kosketellaan laajasti hallituksen työn tuloksia äskeisiltä vuosilta, poliittisia ja hallinnollisia uudistuksia sekä elvytystoimen saavutuksia, rakennet-

tuja rauta- ja maanteitä, perattuja ja avattuja vesireittejä sekä toimintaa paikallishallitusten kantamien laittomien verojen poistamiseksi. Kommunisteja vastaan käytyihin taisteluihin osasottaneille upseereille ja sotilaille julistuksessa omistetaan kaunis tunnustus ja kiitos.

Kongressien käsittelemistä asioista kiintyy huomio m.m. suurella innostuksella hyväksytyihin päätöksiin, joilla vastaisessa tulipolitiikassa kehoitetaan silmälläpitämään kotimaisen teollisuuden suojelemista ulkomaiselta kilpailulta, perustamaan Kiinaan oma autotehdas ja ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin kotimaisen puuvillateollisuuden suojelemiseksi ja kehittämiseksi. Marsalkka Tshiang Kai-shekin ehdotuksesta hyväksyttiin erikoinen ohjelma Kiinan armeijan uudelleenjärjestämiseksi sekä ohjesääntö haavottuneille sotilaille ja kaatuneiden sotilaiden perheille suoritettavien eläkkeiden hoitoa varten. Hu Han-minin kirjellisestä esityksestä myönnettiin Kantonin yliopistolle 100.000 dollarin vuotuinen avustus. Erikoista huomiota kiinnittivät kongressit terveydenhoidollisten ja maatalousolojen parantamiseen. Kongressien aikana käsittelevät sekä keskushallitus että Nankingin muut hallintoelimet maakuntahallitusten raha-asioita ja muita niiden hallintoa koskevia kysymyksiä.

Keskushallituksen viidessä teesissä esittämät suuntaviivat, joiden pohjalla kantonilaisten toivottiin suostuvan rauhaan ja kuuliaisuuteen, tunnustettiin oikeiksi ja seurattaviksi maan vastaisessa hallonnossa. Muodollista julkista päätöstä ei niistä kuitenkaan tehty, vaan olivat ne siroteltu hallituksen julistuksiin ja vetoomuksiin, joita vastaan ei kukaan julkisesti esiintynyt. Lakiasäätävän juanin valmistamaan ehdotukseen maan varsinaiseksi perustuslaiksi ja hallitusmuodoksi, jota ehdotusta kantonilaiset ovat ankarasti arvostelleet, tehtiin kantonilaisten mieliksi eräitä muutoksia. Ehdotus palautettiin kokonaisuudessa ^{an} vielä lakiasäätävän juaniin, jonka on saatujen evästysten pohjalla se viimeisteltävä. Kuomintangin seuraava yleiskongressi päätettiin kutsua koolle ensi vuoden marraskuun 12 päiväksi, tri Sun Yat-senin syntymäpäiväksi. Perustuslaki- ja hallitusmuotoehdotus käsitellään sitten tässä kongressissa.

Kongressien ilmoitettiin alkujaan kestävän noin kymmenen päivää, mutta nankingilaiset hallitusmiehet lopettivatkin sen jo kuudentena. Joukko ohjelmaan kuuluneita asioita jäi käsittelemättä. Mitään jul-

kista selitystä ei ole tämän johdosta annettu. Ei myöskään moitteita tai arvostelua ole kuulunut. Kongressien keskeyttäminen osoittanee, etteivät rivit vielä olleet ehyet, vaikka julkisissa kongressitilaisuuksissa esiinnyttiinkin sovinnollisesti, jopa innostuneestikin. Arkoja asioita kartettiin käsittelemästä. Päätökset tehtiin verrattain ylimalkaiseen muotoon. Kongressit myödistuivat joka tapauksessa suureksi voitoksi keskushallitukselle. Kantonilaisille annettiin mahdollisuus julkiseen arvosteluun, mutta he yhtyivät vastalauseitta hallituksen esityksiin. Hallituksen ja opposition miehillä oli hyvä tilaisuus pitkistä ajoista perusteelliseen ajatusten vaihtoon Kiinan tulevaisuudelle tärkeistä kysymyksistä. Kongressien loputtua huomauttikin tšekäläinen ranskalainen lehti, ettei kantonilaisten, jos tahtovat miehistä käydä, auta enää pahasti pitää häntä, sillä aika ja tilaisuus siihen on nyt sivuitse. On vain kulettava sovussa ja rauhassa nankingilaisten ohjaamien vankkurien jälessä ainakin ensi marraskuun 12 päivään saakka. Kiinassa ovat kuitenkin käsitykset siitä mitä miehen sopii tehdä ja mitä ei, hiukan erilaiset kuin monessa muussa paikassa.

Shanghaiissa joulukuun 19 päivänä 1934.

Konsuli: *V. Niskanen.*

*Kinn
rap*

Kp.

Shanghai SSA OLEVA PÄÄKONSULINVIRASTO.

KIRJELMÄ n:o **695.**

ULKOASIAINMINISTERIÖ
13/2322 (K) -35
28/1-35
53 82 f
(Gäly. 100. Kiina)
Ulkoasiainministeriö LLE

Shanghai SSA 22 P:ÄNÄ **joulu** KUUTA 19 **34.**

VIITTAUS: ..... N

P:ÄNÄ ..... KUUTA 19 ..... P:TTY ..... n:o .....

VIITTAUS: ..... D. U. M. ..... / ..... 19 .....

ASIA: Pääkonsulinviraston raportti.

Pääkonsulinvirasto kunnioittaen oheisena Ulkoasiainministeriölle lähettää raporttinsa

Kansallisen ehetyymisen voittoja.

Konsuli: *V. Niskanen.*

Suomen Pääkonsulinvirasto

Shanghaiissa.

13/2322	KD-35
28/1-35	9
53	92 f

Kansallisen eheytyksen voittoja.

Kuomintangin johto-organien kongressit Nankingissa merkitsivät keskushallitukselle ja Kiinan kansallisen eheytyksen asialle suurta voittoa, niinkuin raportissani t.k. 19 päivältä on selvitelty. Keskushallituksen ja marsalkka Tshiang Kai-shekin asema on tällä hetkellä muutenkin monista syistä tavallista vankempi. Taistelut kommunisteja vastaan kaakkoisissa maakunnissa, Kiangsissa ja Fukienissa, ovat varsinaisena rintamasotana päättyneet keskushallituksen joukkojen voittoon. Järjestyneet kommunistijoukot ovat hajaantuneet eri tahoille. Vähänmerkitseviä rippeitä on niistä jäänyt mainittujen maakuntain vuoristoseutuihin. Pieni osa kommunistijoukoista on hakenut turvaa Kwantungin maakunnasta, siis kantonilaisten alueilta. Asiantuntijain käsityksen mukaan voidaan kuitenkin näiden kolmen maakunnan puhdistus helposti suorittaa paikallishallitusten joukoilla. Se ottaa tosin aikansa, sillä kommunistit saavat pientä voimallisyyttä puutetta kärsivästä paikallisesta maalaisväestöstä, vaikeikaan huolestuttavassa määrin, ja tavallisista rosvoista, joita Kiinassa on kaikkialla miltei erikoisena kansanluokkana.

Merkkillisyytenä on tässä yhteydessä mainittava, että noin 6.000 miestä käsittävä kommunistijoukko on irtouduttuaan päävoimista päässyt tunkeutumaan niin kauaksi pohjoiseen kuin Anhwein maakuntaan, Wuhun kaupungin tienoille, vain satakunnan kilometrin päähän Nankingista lounaaseen, missä ne murhasivat m.m. amerikalaisen missionääriperheen. Amerikan ja Englannin tšekäläisistä laivastoista on kummastakin yksi alus siirtynyt Yantzea pitkin niihin tienoihin. Hallituksen toimenpiteistä taas ei ole kuulunut mitään.

Kommunistien päävoimat, sikäli kuin ne eivät ole joutuneet taisteluissa ~~tuhoiksi~~ tuhoiksi tai vangituiksi, ovat siirtyneet, niinkuin sanomalehdetkin lienevät kertoneet, Pohjois-Kwantungin ja eteläisen Kiangsin kautta Etelä- ja Lounais-Hunaniin, Pohjois-Kwangsiin ja osittain jo edelleen Szetshwanin maakuntaan. Varsinaisen "moraalisen"

ryhtinsä ne lienevät jo menettäneen eivätkä tarkoittaneekaan antautua suuriin taisteluihin keskushallituksen ja maakuntahallitusten joukkoja vastaan. Vakavaa häiriötä ja levottomuutta ne kuitenkin ovat aiheuttaneet varsinkin Hunanissa. Mr. Hu Han-minin vaatimus, että kansallismejain voimia olisi riittävässä määrin siirrettävä Hunanin kautta Szetshwanin maakuntaan sinne paenneiden kommunistijoukkojen vuoksi, on pidettävä täysin oikeutettuna. Ja ihmetellä täytyykin, ettei ainakaan julkisuudessa ole kuulunut mitään keskushallituksen toimenpiteistä tähän suuntaan. On nimittäin suuri vaara, että kommunistijoukot jatkavat peräytymistään Szetshwanin kautta Tibettiin ja Kangsun maakuntaan ynnä edelleen Sinkiangiin. Kun sekä Tibetissä että Sinkiangissa on venäläinen vaikutus väestöön ja hallinnollisten asiain hoitoon erittäin suuri, voisi näistä joukoista sinne pesiytyneinä muodostua vakava ja pitkäaikainen vaara Kiinan läntisille maakunnille ja ainainen kiusa kansalliselle Kiinalle.

On vaikea mennä arvaillemaan keskushallituksen poliittisia näkökohtia tässä suhteessa. Kuomintangin kongressien aikana olivat Nankingissa myöskin Szetshwanin maakunnan korkeimmat hallinto- ja sotilashenkilöt. Kerrottiin, että maakuntahallitus halusi saada keskushallituksen välityksellä loo miljoonan dollarin lainan. Lehdet sisälsivät äkäisiä kirjoituksia paikallisten herrain asiainhoidosta. Väitettiin, että he ovat seuranneet liian häikäilemättömästi oman kukkaron etuja ja jättäneet maakunnan asiat tuuliajolle. Tämän päivän lehdet kertovat, että Szetshwanin maakunnan hallitus ja sotilasjohto on täydellisesti uusittu ja uusille vallanpitäjille luvattu ensi tilassa järjestää tarpeellista luottoa. Keskushallitus mahdollisesti toivoo, että näillä toimenpiteillä saadaan myöskin maakuntahallituksen komennossa olevat joukot tarpeelliseen kuntoon kommunistivastaisia taisteluita varten. Tällöin ei tarvittaisi kaakkoisissa maakunnissa olevia keskushallituksen joukkoja siirtää Szetshwaniin, vaan ne voisivat pysyä paikoillaan uhkana riitaisille Kantonin miehille. Äskeisinä viikkoina on lehdistössä avoimesti puhuttu sotilaallisenkin yhteeniskun mahdollisuudesta Nankingin ja Kantonin välillä. Tällaiset jutut lienevät kuitenkin suuresti liioiteltuja, sillä kaakkoisten maakuntain kenraalit ovat viime aikoina osoittaneet suurta lojaalisuutta marsalkka Tshiang Kai-shekiä

kohtaan. Mitä Hu Han-minin äkäiseen vaatimukseen keskushallituksen joukkojen siirtämisestä kantonilaisilta alueilta Szetshwaniin tulee, niin on enemmän kuin todennäköistä, että hänen mielenilmaukseensa ei ole vaikuttanut yksinomaan huolehtiminen kansallisesta asiasta, vaan myöskin keskushallituksen joukkojen likeisuuden synnyttämä epämukavuuden tunne.

Keskushallituksen toimenpiteillä maan eheyttämiseksi on myöskin pohjoisissa maakunnissa ollut menestystä. Jo tuonnoisina vuosina, kun maakunta toisensa jälkeen nousi kapinaan keskushallitusta vastaan, järjesti hallitus ja marsalkka Tshiang Kai-shek, sen vahvin mies, kukistettuaan ensin kapinoitsijat, kunkin maakunnan uudelleen, asettaen hallinnon etunenään tavallisesti sen kenraalin, joka oli komentanut voittoisia hallituksen joukkoja, tai jonkun muun keskushallitukselle uskollisen miehen. Tätä menettelytapaa seuraten on Nankingin adjutantti sijoitettu jokaisen pohjoisen maakunnan asioiden johtoon. Etelässäkin on kuljettu samaa tietä. Tshiang Kai-shekin käsityksen mukaan ja noudattaen Sun Yat-senin oppeja on maakuntahallituksille jätetty hyvin vapaat kädet paikallishallinnonhoidossa. Tästä on seurauksena, ettei keskushallituksen yleisluontoisikaan määräyksiä ja ohjeita tahdota tarkalleen seurata. Varsinkin taistelu laittomia veroja vastaan, joita paikallishallitukset ovat alueittensa väestöiltä kantaneet, on muodostunut hyvin sitkeäksi. Kun paikallisherrat vihdoin ovat keskushallituksen jyrkkien ojennusten vuoksi katsoneet olevansa pakoitettuja luopumaan jostakin laittomasta verosta tai muusta edusta, ovat he kohta keksineet uusia tulojensa lisäämiseksi, joten kieltojen ja keksintöjen kiertokulku on keskeyttömänä jatkunut.

Kun Ulko-Mongolia käytti hyväkseen vuoden 1911 vallankumousta ja julistautui itsenäiseksi, jäi Sisä-Mongolia uuden Kiinan tasavallan yhteyteen. Senjälkeiset Kiinan hallitukset ovat kohdelleet leppyisillä kädellä sisämongooleja koettaakseen heistä haihduttaa eristäytymishalun ja pyrkimykset. Hallinto yleensä järjestettiin puolittain kiinalaiseksi ja puolittain mongooliseksi. Tshangissa ja Suijanissa, joiden väestöstä kaksi kolmannelta on mongooleja ja yksi kiinalaisia, on hallinto ollut kokonaan kiinalaisten käsissä. Mongoolisen väestön keskuudessa on vähitellen herännyt tyytymättömyyttä. Kiinalaisia virkamiehiä syytellen kykenemättömiksi, puolueellisiksi ja lahjottaviksi. Oikeusistuimissa

eivät mongoolit sano saavansa oikeutta.

Mantshukuon muodostumisen kautta Kiina menetti puolet mongolista alueistaan. Tarmokasta agitatiota harjoitetaan Kiinaan vielä kuuluvien sisämongoolien keskuudessa päämääränä heidän liittämisenä Mantshukuohon tai jonkunlaisen puolueettoman alueen muodostaminen. Viime vuoden kesällä asettui prinssi Teh itsenäisyysliikkeen johtoon. Nankingin hallitus tajuten tilanteen vaarat lähetti kenraali Huang Tshao-siongin, silloisen sisäministerinsä, kiinalaiseen Mongoliaan. Hän teki siellä vuosi sitten mongooliprinssien kanssa jonkunlaisen rauhansopimuksen, mutta Nanking ei sitä hyväksynyt. Viime maaliskuussa saatiin mongooliprinssien kanssa aikaan uusi sopimus, joka on nyt voimassa ja jonka mukaan paikallisautonoomisen hallinnon johto kuuluu poliittiselle komitealle, minkä muodostaa viisi mongooliprinssiä. Komitean rinnalla toimii kiinalainen komissaarijohtaja, jolla on veto-oikeus hallintokomitean päätöksien suhteen. Nanking on jo ehtinyt käyttää siellä komissaareinaan kahtakin kenraalia. Heille ei kuitenkaan ole muiden kiireitensä vuoksi ollut paljon aikaa Mongolian hallintoon. Nämä tehtävät ovat aina jääneet siollisten huollettaviksi. Mongooliprinssit ovat keskeyttä osoittaneet tyytymättömyyttään ja ehtimiseen lähettelleet valituksia Nankingiin. Tyytymättömyyden lietsomisessa tiedetään japanilaisien sormien olleen koko ajan pelissä.

Kun valituksia paikallisia virkamiehiä vastaan oli keskushallitukselle saapunut ylen runsaasti ei vain kiinalaisesta Mongoliasta vaan myöskin muista pohjoisista maakunnista, teki marsalkka Tshiang Kai-shek viime kuun alkupuoliskolla puolionsa ja rahaministeri Kungin seuraamana kiertomatkan, jonka kulkuvälineenä pääasiallisesti käytettiin lentokonetta, yhdeksän pohjoisen paikallishallituksen asemapaikkaan. Saapuneitten valitusten aiheellisuuteen ja yleensä paikallisiin oloihin koetettiin tutustua mahdollisuuksien mukaan. Keskushallituksen elvytysohjelmaa selviteltiin. Tuttavuuksia solmittiin ja entisiä lujitettiin. Suurena apuna mainitaan Tshiang Kai-shekille olleen puolionsa, jonka innostuneet esitykset hallituksen hyvää tarkoittavista ja viisaista suunnitelmista kaukaisimpainkin maakuntain olojen kohentamiseksi ovat herättäneet erikoista luottamusta. Sanomalehdistä, myöskin euroopalaiskielisisistä, on ehdottomasti saanut sellaisen käsityksen, että

matka on onnistunut jopa yli odotusten.

Matkan seurauksena oli joukko henkilömuutoksia useiden maakuntain hallinnossa. Noin viikko sitten tiesivät lehdet kertoa, että Mongolian ja Tiberin yhteiseen hallinnolliseen keskuselimeen Nankingissa on kiinnitetty vakinaisina työvoimina molempien kaukaisten alueiden luottamusmiehiä. Kaikilla tahoilla myönnetään nyt, että keskushallituksen suhteet pohjoiseen ovat tällä hetkellä paremmat kuin koskaan ennen ja ettei hallituksella ole siltä taholta yllätyksiä pelättävissä hyvässä aikaan. Siteiden lujittumista todistaa sekin seikka, että mongooliprinsit lähettivät Nankingiin kongressiajaksi delegationsa kiittämään marsalkkaa vierailusta, vakuuttamaan lojaalisuutta valtakuntaa kohtaan ja ottamaan osaa kongressiin.

Suhteiden kehittyessä pohjoisessa tähän suuntaan ja kommunisteja vastaan käytyjen taistelujen ratkaisevilta näyttävään voittojen jälkeen oli entistä helponpaa jatkaa neuvotteluja Kaakkois-Kiinan opposition johtajain kanssa. Wang Tshung-hui jäi etelään, kun Sun Fo kuuden kantonilaisen kanssa matkusti Nankingin kongresseihin. Mr. Wangin ja Hu Han-minin välisistä keskusteluista ei tässäkään myöhemmässä vaiheessa ole annettu julkisuuteen täsmällisiä tietoja. Kun kongresseihin osaanottaneet kantonilaiset palasivat kotipuoliinsa, jatkettiin neuvotteluja entistä kiinteämmin. Keskushallitukselle edullisesta tilanteesta ja etelästä saapuneista toiveikkaista huhuista huolimatta toispäiväisissä lehdissä ilmestynyt tieto, että Kaakkois-Kiinan poliittinen keskusneuvosto on Kwantungin ja Kwansin joukkoja komentavien kenraalien Tshen Tsai-tangin ja Li Tsung-jenin ehdotuksesta t.k. 17 päivänä päättänyt asettua keskushallituksen käytettäväksi ja totella sen kaikkia määräyksiä. Kantonin keskusneuvosto on antanut virkamiehistöille ja paikallisille lehdille ojennuksen karttaa keskushallitusta ja sen virkamiehiä halventavia lausuntoja. Tietoja siitä, onko Hu Han-min ottanut osaa tähän päätökseen, ei ole, mutta todennäköistä on, ettei hän ole sitä tehnyt.

Wang Tshung-hui saapui tänään Hongkongista tulevalla laivalla Shanghaihin. Hän puolestaan pitää lopullisen sovinnon aikaansaamista Nankingin ja Kantonin välillä varmana. Hu Han-min saapuu piakkoin Shanghaihin tavatakseen entisiä taistelutovereita, joista monet vuodet ja vängät ovat hänet erottaneet. Lehdet ovat julkaisseet otteita hänen ja

nankingilaisten kirjeenvaihdosta, mistä henkii vilpitön halu viipymättö-
mään yhteistyöhön. Varmana kerrotaan, että Hu Han-min, tämä Sun Yat-
senin likin työtoveri, saadaan pian nähdä Nankingin toimeenpanevan kes-
kuskomitean johdossa, s.o. Kiinan tasavallan presidenttinä, tai lakia-
säätävän juanin esimiehenä. Sen nykyinen esimies, Sun Fo, Sun Yat-senin
poika, tarjoutuikin Nankingin kongressien aikana ~~tarjoutui~~ eroamaan pai-
kaltaan, mutta hänen pyyntönsä ei suostuttu. Wang Tshung-hui on lehti-
miehille kertonut, että Hu Han-min on valmis osallistumaan keskushalli-
tuksen työhön, jos hallitus takaa kuomintangin jäsenten henkilökohtaisen
turvallisuuden ja vapauden ynnä sanan- ja kokoontumisvapauden ja jos se
päättää ryhtyä ratkaiseviin toimiin kommunistien täydelliseksi nujerta-
miseksi. Vaikka keskushallitus on katsonut välttämättömäksi kohdella
lehdistöä vähän patsiarkealisella tavalla ja rajoittaa kokoontumisvapa-
uttakin ei sen liene vaikeaa luvata huomioonsa ottaa Mr. Hun toivomukset.
Ensimmäinen ehto tarkoittanee turvallisuusvakuuksien hankkimista viimeis-
ten vuosien likimmille työtovereille, jotka ovat puhutussa ja kirjoite-
tussa sanassa liian pahasti kolhineet keskushallitusta ja ehkä oppositio
hengessään rikkoneet sen määräyksiä. Näihin ehtoihin myöntyminen ei lie-
ne keskushallitukselle vaikeaa.

Jos kaikki se toteutuu, mitä nykyhetki lupaa, ja jos toteutu-
nut myöskin ajan kūsissä kestää, päättää Kiina tämän vuoden nimiin tär-
keän ja surullisen jakson historiassaan. Sisäinen eheys on saavutettu
suurin piirtein ja työhön sen lujittamiseksi ja kehittämiseksi voidaan
käydä. Suurempaa huolta voidaan keskittää ulkoisten vaarojen torjumi-
seen. Nankingin kongresseissa ei julkisesti käsitelty ulkopoliittisia
kysymyksiä. Huhutaan kuitenkin, että hallituksen japaninpolitiikka al-
kaa saada kiinteämpiä muotoja. En ole näinä päivinä onnistunut tapaa-
maan ketään kiinalaista hallintomiestä, joka näitä asioita tuntee. Kun
Mr. Yui Ming muutaman päivän perästä palaa Nankingista, koetan häneltä
saada selvyttä asiaan.

Shanghaissa joulukuun 21 päivänä 1934.

Konsuli:

V. Niskanen.